

УДК 330.332

Нагорняк Г.С. – к.т.н., доц., Локоть Х. – ст. гр. БІМ-51, Дзюрбан У. – ст. гр. БУМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІННОВАЦІЙНОСТІ ЯК ВАЖЛИВОЇ УМОВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.т.н., доц. Нагорняк Г.С.

Nahorniak H.S., Locot Ch., Dzyurban U.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

DEFINING THE ESSENCE OF INNOVATION HOW IMPORTANT TERMS IN PROMOTING OF TRANSFORMATION PROCESSES IN UKRAINE

Supervisor: PhD Nahorniak H.S.

Ключові слова: інноваційність, інноваційний процес, інноваційна діяльність.

Keywords: innovation, process innovation, innovation activity.

Ринковість в економіці – шлях, засіб досягнення визначених орієнтирів в економічному розвитку, зокрема в розвитку економіки України. Якісні, сутнісні параметри економічної моделі виявляються у певних факторах. До факторів формування різних моделей можна віднести: відмінності попереднього історичного, соціально-економічного розвитку країни чи групи країн, певного регіону; сформовану систему державності та її атрибути; національно-етнічні особливості; соціокультурний рівень і специфіку розвитку країни; відмінності у рівні та якості розвитку економічних суб'єктів; відмінності у рівні та якості виробничих ресурсів. Тривалий час інноваційний процес мав короткостроковий характер, а об'єктами управління були стабільний виробничий процес, стабільна виробничо-технічна база, відносно незмінна номенклатура продукції. Однак економічна ситуація та економічні умови розвитку підприємства, які склалися сьогодні, потребують удосконалення системи управління інноваційною діяльністю: підвищення уваги до ефективності організації досліджень і розробок, нововведень на всіх стадіях життєвого циклу продукції, що виготовляється підприємством, максимальне зниження інноваційного ризику та значне скорочення термінів впровадження нових технологій.

Для сучасного підприємства управління інноваційною діяльністю є невід'ємною частиною його роботи та однією з головних складових його розвитку і зміцнення позицій як на вітчизняному, так і на світовому ринку. З розвитком ринку та появою нових технологій ускладнюється виробничий процес та розвивається інноваційна діяльність, ускладнюється її організація та управління. Інноваційна активність промислових підприємств стає пріоритетом для тих країн, які прагнуть до лідерства, а стимулювання інноваційної діяльності є одним з найважливіших важелів економічного розвитку країни в умовах глобалізації.

У ході трансформаційних процесів, що відбувалися на пострадянському просторі, склалася своєрідна модель, яку називають українською. Головними рисами

української моделі слід вважати соціально шадний характер перетворень і соціально орієнтований розвиток економіки. Базовою ж рисою, що створює основу такого розвитку, визнана інноваційність. Саме інноваційна складова української національної моделі розвитку є основною відмінністю від національних моделей економічного розвитку на пострадянському економічному просторі, зокрема, від національної моделі розвитку Республіки Білорусь, Молдови та інших; історичні приклади досить швидких змін власності, а також інших інститутів формального типу відомі. Адже суспільство, люди та їх неформальні інститути (традиції, норми моралі, цінності тощо) змінюються повільно. До того ж їх неможливо змінити законодавчим актом. Але щоб люди швидше включилися у процеси змін, стали активними суб'єктами трансформації та розвитку, вони повинні дізнатися, побачити та відчути свій інтерес в трансформаційній зміні устрою всього свого життя, відчути соціальну справедливість змін і свою соціальну захищеність.

Недостатня забезпеченість природною сировиною, особливо вуглеводневими ресурсами та ризиковість сільськогосподарського виробництва викликали необхідність звернутися до інших ресурсів – ресурсів інтелекту та інновацій, зробити саме їх основою економічного та соціального розвитку, опорою своєї моделі. Однак інноваційний шлях розвитку – непереможний марш по гладкій широкій дорозі. Інноваційна економіка – це вищий ступінь розвитку економіки, головною особливістю якої є те, що наука стає безпосередньою продуктивною силою, а виробництво благ – наукомістким. Хоча й можна вже говорити про деякі досягнення України в інноваційному напрямку, але є сенс придивитися до “вибоїн і ярів”, тобто до проблемних зон на цьому шляху. З подібними проблемами стикається і Російська Федерація, і Республіка Білорусь, практично всі країни ЄС. Виділимо дві зони проблем, що гальмують розвиток з інноваційного шляху, тим більше що ці проблеми характерні і для України, і для країн ЄС. Перша проблемна зона пов'язана з недостатністю мотиваційно-стимулюючого впливу.

Здатність підприємства правильно управляти інноваційною діяльністю підвищує його шанси у конкурентній боротьбі та надає переваги на сегменті ринку, де працює фірма, саме тому при управлінні інноваціями підприємству необхідно виконувати безліч різнопланових завдань. До основних завдань управління інноваціями відносять: дослідження ринку для введення нової продукції; прогнозування етапів життєвого циклу нової продукції; визначення способів продажу нового продукту; – дослідження кон'юнктури ринку ресурсів; вивчення можливих варіантів освоєння нового технічно складного чи ризикованого продукту; здійснення аналізу економічної діяльності, витрат, обсягів виробництва, ціни; оцінювання ефективності інноваційного проекту; аналіз та визначення методів мінімізації ризиків

Збільшити ефективність впроваджуваних нових продуктів і технологій підприємство може за рахунок використання додатково ринкових і організаційно-управлінських інновацій. Подолання кризи стабільності пов'язано зі значними інвестиційними витратами. Якщо підприємство не було готове до кризи стабільності і не мало вже готових інноваційних розробок, то після кризи стабільності починається стадія спаду. У тому випадку, якщо підприємство не знаходить можливості реалізувати інновації і перейти на наступний етап зростання, на стадії спаду обсяг продажів різко падає, витрати на поточну діяльність перевищують грошові надходження і стадія закінчується ліквідацією підприємства.